

Najdibi (obroček št. 7032 in 11070) sta zanimivi predvsem zato, ker sta nekaj časa na Ljubljani v Ljubljani prezimovala dva laboda, od katerih je bil eden obročkani na Otočcu, drugi pa na Blejskem jezeru.

Najdba (obroček št. 16082) potrjuje, da lahko nekateri labodi z Blejskega jezera prezimujejo na Zbiljskem jezeru ali celo drugod. O tem priča najdba (obroček št. 11068), ko je bil blejski labod opazovan na Krki. Po pripovedovanju obročkavalca J. Dolinška se v jesenskem času zgodi, da na Blejskem jezeru ni videti nobenega laboda, kljub temu da jezero ni zamrznjeno. Ko pa je jezero v zimi 95/96 zamrznilo, so se zopet pojavili posamezni osebki. Na Velenjskem in Skalskem jezeru se stalno zadržuje en par labodov in v zimi 95/96, ko sta zamrznili obe jezera, je ta par prezimoval na območju, kjer se potok zliva v jezero, tako da je bilo komaj dovolj prostora za oba.

POVZETEK

Glede na vse te najdbe je moč sklepati, da so naši labodi stalnice oziroma v jesensko/zimskem času tudi klateži. V Sloveniji prezimujejo labodi grbci, ki so bili obročkani na severovzhodu od Poljske, Češke, Slovaške do Madžarske in Avstrije. Nekateri obročkani osebki iz sosednje Avstrije in Madžarske lahko kasneje pri nas tudi gnezdiijo.

SUMMARY

In view of all of the recoveries it may be concluded that our Mute Swans are stationary birds as well as vagrants in the autumn/winter period. In Slovenia winter the swans ringed in the northeast, from Poland, Czech Republic and Slovakia to Hungary and Austria. Some of the ringed individuals from the neighbouring Austria and Hungary may later on breed in our country.

Dare Šere,
Prirodoslovni muzej Slovenije,
Prešernova 20, 1000 LJUBLJANA

Iz ornitološke beležnice From the ornithological notebook

ČOPASTA ČRNICA *Aythya fuligula*
TUFTED DUCK - 10 families (67 young) on
14th August 1996 at Ptujsko jezero

Kot že večkrat, sva se proti večeru 14. 8. 1996 na Ptujskem jezeru po naključju srečala s kolegom Lukom Koroščem. Razen prvoletnega čmoglavega galeba *Larus melanocephalus* v mladostnem perju, 141 malih ponirkov *Tachybaptus ruficollis*, 95 malih martinčev *Actitis hypoleucos* pred skupinskim prenočevanjem na ploščadi daljnovoda, 672 črnih lisk *Fulica atra* in številnih drugih vodnih ptic so na jezeru vodile svoje družine tudi čopaste črnice. Naštela sva deset družin (1 x 14 mladičev, 2 x 9 mladičev, 1 x 8 mladičev, 2 x 7 mladičev, 1 x 4 mladiči, 3 x 3 mladiči), ki so jih samice vodile med otoki makrofitov. Presenetljiva je bila približno enaka starost mladičev; osem družin je po moji oceni imelo mladiče stare en teden, najštevilčnejša družina deset dni in ena družina z najmanjšim številom mladičev 14 dni. Skupno sva torej opazovala kar 67 mladičev čopastih črnice. Čopaste črnice gnezdiijo v koloniji navadnih čiger in galebov na otoku Ptujškega jezera. Mlade lahko opazujemo vse od maja meseca, kaže pa, da večje število parov začne valiti takrat, ko gnezditvene aktivnosti v koloniji poenjajo. Je številčnejša in kasna gnezditvev čopaste črnice res v opisani povezavi ali pa se črnice prilagodijo nemara boljnim prehranjevalnim možnostim, povezanim z bohotenjem podvodnega rastlinja? Borut Štumberger, 2282 Cirkulane 41

SREDNJI ŽAGAR *Mergus serrator*
RED-BREASTED MERGANSER - 42 (8 males,
34 females) on 9th November 1996 at
Ptujsko jezero

9.11.1996 sta se na desni strani Ptujškega jezera v višini vasi Zgornji Šturmovec na vodi pozibavali dve strnjeni skupini plovcev. V nasprotju z enakomerno po-

razdelitvijo nekaj tisoč vodnih ptic sta v trenutku zbudili toliko pozornosti, da sem hitro postavil teleskop. V prvi skupini se je pozibavalo kar 42 srednjih žagarjev z več kot zanimivo obarvanostjo perja: dva (2) samca sta bila skoraj svatovsko obarvana, šest (6) samcev je imelo le belkaste krovce in v nasprotju s samicami bolj rdeče oči ter temnejši prednji del hrbtna, vse druge ptice (34 os.) pa sem določil za samice. Deleža mladostnih in odraslih samic nisem mogel jasno razpoznati, po eni strani zaradi lastne malomarnosti, ker s seboj nisem vzel priročnika, po drugi pa tudi zaradi dejstva, da so se žagarji v času opazovanja vedno bolj pomikali proti sredini jezera in bi jih v večernem mraku bilo tudi dokaj težko določiti. No, pogled na drugo skupino, domnevno tudi žagarjev, pa je razodel nič drugega kot 25 različic *Anas clypeata*. Vse so bile v zimskem perju oz. prvoletnem perju, med njimi sedem (7) samcev. Opazovani srednji žagarji so doslej največja skupina te vrste ptic, opazovana na reki Dravi. *Borut Stumberger, 2282 Cirkulane 41*

VELIKI ŽAGAR *Mergus merganser* 
GOOSANDER - Female with 3 young on 14th May 1996 at Šturmovci near Ptuj

Dne 8.4.1996 sem dopoldne in popoldne spremljal naraščanje in upadanje Dravinje pred izlivom v Dravo v Krajskem parku Šturmovci. Narasla reka je prelagala prodnike, s seboj pa nosila velike količine blatnih delcev. Na vrhu prodnega vala, ki ga Dravinja ni zalila, so obakrat sedeli štirje (4) samci in štiri (4) samice velikih žagarjev. Vsakič so leno odplavali in izginili za rečnim zavojem. Kasnih opazovanj žagarjev je tega leta na Dravi bilo še več, zato opazovanju nisem namenil posebne pozornosti. Tudi zato ne, ker se je več velikih žagarjev tu stalno zadrževalo vse od meseca januarja naprej. Isto mesto sem obiskal ponovno 14.5.1996 skupaj s televizijsko ekipo, ki je snemala dokumentarni film o Šturmovcih. Tokrat sem opazil tri (3) samce in eno (1) samico, oddaljeno od samcev kakih 70 metrov. Ker se mi je zdelo, da vidim ob samici mladiča, sem izostril teleskop. Medtem, ko je televizijska ekipa lomastila

naokoli in si ogledovala prizorišče kadra, pa je samica velikega žagarja mirno plavala z dvema mladičema na hrbtnu in tretjim, ki ji je na vse pretege sledil pod napol podrti vrbo. Vsi žagarji so kmalu izginili za ovinkom matice. Mladiči so bili po moji oceni stari okrog 3-4 dni. O nadaljnem poteku gnezditve žal ne morem poročati; splet okoliščin je bil takšen, da to kratko malo ni bilo mogoče. Po letih ugibanj, ali veliki žagar gnezdi tudi na reki Dravi, to lahko sedaj pozitivno potrdim. Najbližja gnezdišča žagarjev so na avstrijskem Štajerskem na reki Muri in so od Šturmovcev oddaljena okoli 50-60 kilometrov zračne črte. Ali pa tudi ne: kolega Franc Janžekovič je to gnezditveno sezono velike žagarje opazoval na stari Dravi pod Vurberkom v bližini velikih konglomeratnih sten... *Borut Stumberger, 2282 Cirkulane 41*



KOSEC *Crex crex*

CORN CRAKE - Singing male on 23th May 1996 at Hotiza (Prekmurje)

Kosec je med pticami vsekakor posebej, za svoj življenjski prostor izbere vlažne travnike, aktiven pa je predvsem ponoči, ko ga po petju tudi najlažje odkrijemo. Podnevi poje zelo redko. V severovzhodni Sloveniji ni veliko znanih koščevih lokalitet, kjer nedvomno in redno gnezdi. Tudi Prekmurje ostaja v tem pogledu svojevrstna bela lisa. Kljub obsežnim vlažnim travnikom med vasmi Srednja Bistrica, Mala Polana in Hotiza, ki biološko na prvi pogled zadostujejo koščevim življenjskim potrebam, pa vendarle o gnezdenju ni oprijemljivih podatkov, čeprav smo zadnja leta omenjene travnike raziskovali tudi ponoči.

Vlažne travnike pri Hotizi, takoj za krajem Gyula Marof, sem obiskal v sončnem popoldnevu 23. 5. 1996. Kmetje so travnike ponekod že kosili, nepokošene površine pa so kazale mozaično podobo travniške kulturne krajine, ki bi jo bilo treba, takšno kakršna je, nemudoma zavarovati in ohraniti pred koruznimi polji. S počasnimi koraki sem "gazil" po zeleni in cvetoči preprogi, polni kuka-vičnic, pa tudi sibirski perunika je ponekod kazala svoje modre cvetove. Nena-